

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

Филологический факультет

Кафедра классической филологии

Аннотация к дипломной работе

**«Судьба древнегреческих и латинских
терминов архитектуры
в русском языке»**

Елена Сергеевна Леончик

Руководитель

Н. Б. Мечковская

2018 г.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа «Судьба древнегреческих и латинских терминов архитектуры в русском языке» состоит из введения, пяти глав, заключения, списка использованной литературы (39 источников) и приложения; объем 65 страниц.

Ключевые слова: ТЕРМИНЫ АРХИТЕКТУРЫ, ГРЕЦИЗМЫ, ЛАТИНИЗМЫ, ЛЕКСИЧЕСКИЕ КОНТИНУАНТЫ, ЛЕКСИЧЕСКИЕ ЗАИМСТВОВАНИЯ, ВИДЫ ПЕРЕНОСОВ НАИМЕНОВАНИЙ, МЕТАФОРА, МЕТОНИМИЯ, ОНИМИЗАЦИЯ, ДЕОНИМИЗАЦИЯ, ТЕРМИНОЛОГИЗАЦИЯ, ДЕТЕРМИНОЛОГИЗАЦИЯ, РАСШИРЕНИЕ ЗНАЧЕНИЯ, СУЖЕНИЕ ЗНАЧЕНИЯ, КАЛЬКИРОВАНИЕ.

Объект исследования: греческие и латинские архитектурные термины и их континуанты в русском языке.

Предмет исследования: семантические изменения греческих архитектурных терминов при их заимствовании в латынь; семантические изменения греческих и латинских архитектурных терминов, связанные с их рецепцией русским языком.

Цель дипломной работы: выявить состав греческих и латинских терминов архитектуры, заимствованных в общенародный литературный русский язык; определить основные типы семантических изменений античных архитектурных терминов при их рецепции и усвоении русским языком

Методы исследования: контрастивный анализ словарных дефиниций терминов архитектуры по трем языкам

Научная новизна и значимость полученных результатов: выявлены типы семантических преобразований греческих и латинских терминов архитектуры при их вхождении в русскую лексику и в процессах функционирования в иной культуре и языке; показана разная продуктивность разных видов семантических изменений русских континуантов античных терминов архитектуры: преобладание метафорических переносов, относительная редкость детерминологизации и выхода за пределы словаря архитектуры в другую специальную сферу деятельности. Практическая значимость полученных результатов: материалы и вывод исследования могут быть использованы в исследовании культурно-языковых контактов Греции и Рима; в исследовании рецепции античной культуры и греко-латинской лексики новыми народами Европы; в исследовании судеб континуантов античной культурной лексики в новых языках. Материалы исследования найдут применение в преподавании лингвокультурологических дисциплин.

Данное исследование является самостоятельным научным проектом, который отвечает поставленным целям.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа “Лёс старажытнагрэчаскіх і лацінскіх тэрмінаў архітэктуры ў рускай мове” складаецца з уводзінаў, пяці раздзелаў, заключэння, спісу выкарыстанай літаратуры (39 крыніц) і дадатку; аб’ём 65 старонак.

Ключавыя словы: ТЭРМІНЫ АРХІТЭКТУРЫ, ГРЭЦЫЗМЫ, ЛАТЫНІЗМЫ, ЛЕКСІЧНЫЯ КАНТЫНУАНТЫ, ЛЕКСІЧНЫЯ ЗАПАЗЫЧВАННІ, ВІДЫ ПЕРАНОСАЎ НАЙМЕННЯЎ, МЕТАФАРА, МЕТАНІМІЯ, АНІМІЗАЦЫЯ, ДЭАНІМІЗАЦЫЯ, ТЭРМІНАЛАГІЗАЦЫЯ, ДЭТЭРМІНАЛАГІЗАЦЫЯ, ПАШЫРЭННЕ ЗНАЧЭННЯ, ЗВУЖЭННЕ ЗНАЧЭННЯ, КАЛЬКАВАННЕ.

Аб’ект даследавання: старажытнагрэчаскія і лацінскія архітэктурныя тэрміны і іх кантынуанты ў рускай мове.

Прадмет даследавання: семантычныя змяненні старажытнагрэчаскіх архітэктурных тэрмінаў пры іх запазычванні ў латынь; семантычныя змяненні старажытнагрэчаскіх і лацінскіх архітэктурных тэрмінаў, якія тычацца іх рэцэпцыі рускай мовай.

Мэта дыпломнай работы: выявіць састаў старажытнагрэчаскіх і лацінскіх тэрмінаў архітэктуры, якія былі запазычаны ў агульнанародную літаратурную рускую мову; вызначыць асноўныя тыпы семантычных змяненняў антычных архітэктурных тэрмінаў пры іх рэцэпцыі і засваенні рускай мовай.

Метады даследавання: кантрастыўны аналіз слоўнікавых дэфініцый тэрмінаў архітэктуры па трох мовах.

Навуковая навізна і значнасць атрыманых вынікаў: былі выяўлены тыпы семантычных пераўтварэнняў старажытнагрэчаскіх і лацінскіх тэрмінаў архітэктуры пры іх уваходжанні ў рускую лексіку і ў працэсах функцыянавання ў іншай культуры і мове; была паказана розная прадуктыўнасць розных відаў семантычных змяненняў рускіх кантынуантаў антычных тэрмінаў архітэктуры: перавага метафарычных пераносаў, адносна рэдкасць дэтэрміналагізацыі і выхада за межы слоўніка архітэктуры ў іншую спецыяльную сферу дзейнасці.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў: матэрыялы і вывады даследавання могуць быць выкарыстаны ў даследаванні культурна-моўных кантактаў Грэцыі і Рыма; у даследаванні рэцэпцыі антычнай культуры і грэка-лацінскай лексікі новымі народамі Еўропы; у даследаванні лёсаў кантынуантаў антычнай культурнай лексікі ў новых мовах. Матэрыялы даследавання знайдуць прымяненне ў выкладанні лінгвакультуралагічных

дысцыплін.

Дадзенае даследаванне з'яўляецца самастойным навуковым праектам, які адпавядае пастаўленым мэтам.

ABSTRACT

The diploma thesis “Continuants of Greek and Latin architectural terms in Russian” consists of the introduction, five chapters, conclusion, list of references (39 sources) and appendix, total volume – 65 pages.

Key words: ARCHITECTURAL TERM, GREEK LOANWORD, LATIN LOANWORD, LEXICAL CONTINUANTS, LEXICAL LOANWORDS, TYPES OF NAMES`TRANSPOSITIONS, METAPHOR, METONYMY, ONIMISATION, DEONIMISATION, TERMINOLOGIZATION, DETERMINOLOGIZATION, EXTENSION OF MEANING, NARROWING OF MEANING, LOAN TRANSLATION.

Object the research: Greek and Latin architectural terms and their continuants in Russian.

Subject of the research: semantic changes of Greek architectural terms over their borrowing to Latin, semantic changes of Greek and Latin architectural terms, relating to their reception with Russian.

Research objective: to identify composition of Greek and Latin architectural terms which were borrowed in nationwide literary Russian language; to designate main types of antique architectural terms` semantic changes over their reception and assimilation with Russian.

Research technique: contrastive analysis of vocabulary definition architectural terms in three languages.

Scientific novelty and value of the obtained results: have been identified types of Greek and Latin architectural terms` semantic changes over their inclusion in the Russian vocabulary and in the course of functioning in another culture and language; has been shown different productivity of different types of Russian continuants` semantic changes, which were borrowed from antique architectural terms: predominance of metaphorical transfers, comparative rareness of determinologization and exit outside the dictionary of architecture in other special sphere of activity.

Practical value of the obtained results: materials and research conclusion can be used in research of Ancient Greece and Rome cultural-linguistic contacts; in research of ancient culture and Greco-Latin vocabulary reception by the new people of Europe; in research of continuants` fates of ancient cultural vocabulary in new languages. Research materials will find application in teaching of linguocultural disciplines.

This research is an independent scientific project, which corresponds to the aim of investigation.

